

מולין יקדין ויהודים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצירא שליט"א

מילה תא חז תא

חז תא דאורייתא יסוד חדש ונפלא על הפרשה

ניצוץ קדושה בכל אחד מישראל

כמו קודם שחטא ונתקלקל, ועל זה נאמר (להלן פסוק יא) 'כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא', עד שחזור לגמרי לדרך הישר באופן המועיל להתקדש ולהיטהר, בבחינת מחשבה דיבור ומעשה, הנרמזים בפסוק (שם פסוק יד) 'כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו', ויטהר את המוח על ידי מחשבות ודעות זכות וטהורות, ומתוך כך יבוא לטהרת הלב על ידי רצונות ותשוקות הלב, וכך ימשיך גם לטהרת האיברים שיהיו כל מעשיו טהורים ורצויים.

חיות כל דבר בכוח הקדושה

ביאורו של דבר, הוא שכל דבר בעולם מקבל את חיותו בכוח ניצוץ קדושה המחיה אותו, ואפילו דבר חטא ועוון חיותו היא מן הקדושה, ויש בו ניצוץ קדושה הנותן בו חיות וקיום, ותיקון כל הדברים הרעים הוא על ידי שמוציאים מהם ניצוץ הקדושה ומשיבים אותו לשורשו, וממילא כל הרשעה כעשן תכלה והיא בטילה מאליה. וכמו שנרמז בכתוב (תהלים יז) 'ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו', והנה תיבת 'רשע' כוללת תיבת 'רע' ואות 'שי', ותיבת 'רע' הוא הרע הגמור בלי שום טוב, וכיון שהוא רע גמור אין לו שום מציאות של קיום, אלא שיש בו גם אות שי"ן אשר היא רומזת על הקדושה, והיא הנותנת קיום ל'רשע', אכן כאשר יסתלק אות שי"ן מן ה'רשע' ולא יהיה בו עוד שום קדושה, אזי יתבטל הרע במציאות וממילא 'והתבוננת על מקומו ואיננו'.

ניצוץ הקדושה משיב גם את הרשע בתשובה

ולפי דרכנו למדנו שבכל רשע אפילו אם הוא מלא ברשעות, מכל מקום יש בו מעט קדושה הנרמז באות שי"ן, וכעין מה שהיה הבעל שם טוב הקדוש רגיל ללמד זכות על ישראל, שגם כשהם חוטאים בודאי יש בליבם איזו כוונה טובה, וכגון הגוול ועושה את חבירו רצונו לפרנס את בניו ולגדלם לתורה ולמצוות, ומעט קדושה זה בכוחו להשיבו למוטב, וגם זה נרמז בפסוק 'ועוד מעט ואין רשע', בכוח 'מעט' הקדושה אשר שם 'ואין רשע', יזכה לבוא לתיקונו השלם 'והתבוננת על מקומו ואיננו' וישוב בתשובה שלמה.

וכיוצא בזה יתבאר הכתוב **אם יהיה נדחך בקצה השמים**, שכבר חטא האדם מאוד ונדחה בחטאיו עד קצה שורש הקדושה, בכל זאת **משם יקבצך ה' אלקיך**, מאותה נקודה קדושה שנוטרה בקרבו, משם תתעורר הקדושה להשיבו בתשובה שלמה.

ומדרגתו בסיבת חטאיו, מכל מקום בקצה ועומק פנימיותו יש כוונה עמוקה לשם שמים, ומשם הקב"ה מקבץ ואוסף את אותה כוונה טובה, ומסייע שתתפשט אותה המחשבה ותעורר בקרבו הרהורי חרטה. ועל ידי שמתודה האדם וממשיך לקבל על עצמו תשובה שלימה, הרי הוא זוכה בכח התורה והתשובה שקדמו לעולם, לשוב לשורש בריאתו

אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך (לד). כל יהודי גם כשהוא נכשל בחטא נותרת נקודה טובה בקרבו, ונקודה זו עתידה להחזירו למוטב, כמו שמבואר בשם הבעל שם טוב ע"ה על הפסוק **אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ומשם יקחך**, כלומר גם אם יהיה יהודי נידח ממקומו

מילתא דפליאה

בעקידה פעל אברהם לדורות שתחשב מחשבת ישראל כמעשה

ועקדת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכר (סדר זכרונות בתפילת מוסף). ביאר הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב ע"ה, דהנה ידועים דברי הרמב"ם (גירושין פ"ב ה"ז) במי שכפוהו בית דין של ישראל לגרש אין זה אונס, שהרי רוצה לקיים את התורה ולהתרחק מן העבירות, רק אנס עצמו בדעתו הרעה, ולפיכך אם כפוהו עד שתשש כוחו ואמר רוצה אני זה כפייה וגירש לרצונו. ומדבריו אפשר להבין מדוע דוקא בישראל מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ולא בעכו"ם (ירושלמי פאה פ"א ה"א), משום שנפש היהודי בעצם חושקת להשלים רק טוב, אלא שהשאור שבעיסה - היצר הרע, מעכב על ידו, ולכך נחשבת אצלם מחשבה כמעשה, שמחשבתם מוכיחה על רצונם. מה שאין כן בעכו"ם שנפשם הרעה מתאוה רק רע כל היום, לפיכך אצלם מחשבה טובה לאו כמעשה.

בעקידה נעשה שתהיה המחשבה נרצית כמעשה

וישראל זכו לזה מעקדת יצחק, שגם אז לא היתה רק מחשבה, אבל במעשה לא נשחט יצחק רק תמורתו איל, ולמרות זאת נאמר 'וען אשר עשית את הדבר הזה', הרי שאף על פי שרק רצה לעשות קרא לזה הכתוב 'עשית'. ואברהם אבינו ע"ה רצה להמשיך מדריגה זו, שתהיה נחשבת לישראל מחשבת מצוה כעשייתה, ובפרט רצה להמשיך זאת ביומא דדינא בראש השנה, כדי להרבות זכויות ביום הזה. ונרמז זאת בפסוק 'אשר יאמר' אף אמירה בלבד, 'היום' בראש השנה שנקרא 'היום' כדברי הזוהר (פינחס רלא), 'בהר ה' יראה' היא נחשב כמעשה שהיה בהר ה' הוא העקידה, וכמו 'בהר ה' זכות העקידה נחשבת כמו שנעשתה בפועל, כן יראה תמיד לדורות זכות המחשבה כזכות מעשה.

מכח מחשבה כמעשה הורישו לנו אבותינו כח למסור נפשם

וידוע הדבר שכונת אברהם ויצחק בעקידה היתה להמשיך את כח מסירות נפשם לזרעם אחריהם לדורות עולם, ומכאן זה אף הפחות שבישראל מוסר נפשו על קדושת השם כמו שנועד לרבבות ואלפים בכל הדורות והמצבים שעם ישראל היה בו. ויש להקשות על זה, הרי בפועל לא מסרו נפשם, וכיצד אם כן המשיכו כח זה לדורותיהם.

אך כיון שחידשו שגם במחשבה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, אם כן אכן מעלה עליהם כאילו עשו בפועל וכאילו מסרו את נפשם, וכיון שנחשב שמסרו נפשם בפועל יכלו להשריש כח מסירות נפש בפועל לזרעם אחריהם בכל הדורות. ומזה יכול כל אחד מזרעם בכל הדורות למסור נפשו על קדושת שמו יתברך.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

מחשבה דיבור ומעשה - שלימות המצוה

מכוונים כנגד שלש המתנות הטובות הנרמזות בראשי תיבות 'אחת' [שבת] בבית ה' כל ימי חיי היינו תורה שלא ניתנה אלא לממית עצמו עליה וסוגר עצמו בבית המדרש, 'לחזות בנועם ה' עולה בגימטריא מ"ב רמז לעולם הבא שהוא בסוד שם של מ"ב, ולבקר בהיכלו' היינו ישוב ארץ ישראל בקביעות וגם לבקר לעתים מזמנות בבית המקדש שהוא היכל ומרכבה לשכינה (כנפי יונה רמ"ע מפאנו ח"ד סי' יב). וזהו שביקש דוד המלך 'אחת שאלתי', כי הדרך לזכות לשלוש מתנות טובות האמורות היא אחת בלבד, על ידי יסורים הממריקים את האדם ומכשירים אותו לכל המעלות הרוחניות [ולפיכך השוו חז"ל (ברכות ה.) יסורים למלחמה מלח ממרק את הבשר אף יסורים ממריקים עוונותיו של אדם, ופירש במהרש"א שכמו המלח שנכנס בבשר ומוציא ממנו את הדם ובזה נמתק הבשר, כך גם יסורים מוציאים מן האדם את רתיחת הדמים הגורמת לחטוא ובזה מתמרק גופו], והיה דוד המלך מבקש שימרק ה' את גופו ובשרו מכל סיג ופגם, כדי שיהיה מוכן וראוי לזכות לכל המתנות הרוחניות [ובאמת אם זוכה האדם לעורר רחמי שמים בבכי ודמעה, מעורר כנגדו השפעת מים העליונים הרוחניים נשמתו ומטהרים אותה מכל סיג ופגם (חסד לאברהם מעין ד נהר לז), ובזה יזכה לכל המעלות הרוחניות אף בלי יסורים, וזהו שאנו מבקשים רפואה שלמה לכל מכותינו, שנזכה למירוק העונות שלא על ידי יסורים (עמוד העבודה)].

זהירות מן הרגילות בעבודת ה'

ומכל מקום גם כשיזכה לכל המתנות הטובות הללו, להיות קבוע בבית ה' ובהיכלו כל ימי חייו, אל יאמר די לנפשו, ויזהר מאוד מן הרגילות, אלא ירגיש תמיד בעצמו כמי שבא רק עכשיו 'לבקר בהיכלו', כאורח שבא לראשונה לבקר בהיכל המלך, ויתחדש בכל עת ובכל שעה להוסיף חיל ועוז בעבודתו, וזהו הרמז בפסוק 'אחת שאלתי מאת ה', כך הייתי שואל תמיד מאת ה', 'אותה אבקש', שתמיד אהיה כמבקש מאת ה' 'לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו'.

בשל"ה (מס' שבת דרך חיים): ואין לך דבר מצוה שלא יתדבק במעשה בדיבור ובמחשבה, דהיינו בעת עשיית המצוה ידבר ויאמר 'הנני אעשה המצוה הזאת אשר דינה כך וכך אעשנה בהתעוררות ובשמחה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה על ידי ההוא טמיר ונעלם' וכו', ואז בעשותה יחשוב בכוונת המצוה ובסודה לפי כוחו, ואז נשלם דיבור ומחשבה ומעשה, ונתקיים 'בפיך ובלבבך לעשותו'.

שלש מתנות טובות כנגד מחשבה דיבור ומעשה

על ידי שמקיים את המצוות בשלימות במחשבה דיבור ומעשה זוכה לשלוש המתנות הטובות שנתן הקב"ה לישראל כפי שאמרו בגמרא (ברכות ה.): רבי שמעון בן יוחאי אומר, שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל, וכולן לא נתנן אלא על ידי יסורין, אלו הן, תורה וארץ ישראל והעולם הבא. שלש מתנות טובות הללו מכוונים כנגד שלושת חלקי עבודת האדם מחשבה דיבור ומעשה. כי ארץ ישראל ובית המקדש עיקר מעלתם היא עבודת הקרבנות במעשה, והתורה היא עבודת ה' בדיבור, והעולם הבא הוא התענוג על ה' בבחינת המחשבה [כמו שפירש בשפת אמת (פנחס תרנ"א ד"ה הנני) שהעולם הבא נברא באות יו"ד (מנחות כט:), ויו"ד רומז על המחשבה כמו שכתב רש"י (שמות טו א) היו"ד על שם המחשבה נאמרה, [וראה גם בתיקוני זוהר (מא:) יו"ד מחשבה], והעולם הבא הוא בא לבסוף וזהו שנרמז 'סוף מעשה במחשבה תחילה'], ובהיות בני ישראל במצרים היו מחשבה ודיבור ומעשה שלהם בגלות ובהסתר, ובכוח יסורי הגלות זכו להיגאל ולהשיג שלושת המתנות הטובות בשלימות.

שלוש מתנות אלו ראשי תיבותיהם 'אחת', ארץ ישראל, חיי עולם הבא, תורה, וזהו הרמז בבקשתו של דוד המלך (תהלים כז ד) 'אחת שאלתי מאת ה', 'אחת' ראשי תיבות של ג' מתנות הללו. בזה יובן שפתח דוד באמרו 'אחת שאלתי', ובהמשך דבריו מנה שלוש בקשות, 'שבתי בבית ה', 'לחזות בנועם ה', 'ולבקר בהיכלו', כי שלש בקשות אלו

פי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום וגו'. פי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו (ל יא-ד). בפסוקים אלו נמצאים יסודות עמוקים לכל תהלוכות האדם בקיום המצוות, שכן כי המצוה הזאת מדבר בכל מצוות התורה כדברי רש"י. האדם מחויב לעבוד את בוראו במחשבה ובדיבור ובמעשה, ואם חסר בתורת האדם ומצוותיו אחד מהדברים הללו עדיין לא השלים עבודתו [שזהו עיקר כוונת המצוה, שעל ידי יחוד מחשבה דיבור מעשה מייחד האורות העליונים בשעת עשיית המצוה, ולכן כל מגמת היצר הרע שרוצה להחטיא להאדם היא שלא יעשה שום מצוה במחשבה דיבור ומעשה ביחד, ומכניס בו מחשבות זרות ר"ל (צמח צדיק כי תבא ד"ה א"י והיה ה').]. ובשלושה אלו תלוי עיקר דביקות האדם בבוראו, שכאשר מקיים האדם תרי"ג מצוות שידוע ש'מצוה' מלשון צוותא וחיבור לבורא יתברך, ועושה אותם בשלימות, הרי שמקשר עצמו ברצון הלב במחשבתו, ובדיבור כשמוציא בשפתיו את תיבות הברכה, ובמעשה שמקיימם באמצעות מעשה המצוה כשעושה זאת כפי שנצטווה, ומכך מתעורר משמים כנגדו הרצון להידבק באדם העושה רצון בוראו שזו שלימות העבודה להגיע לדביקות כאמרו (לעיל ד ד) 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום'. והם שלימות פעולות האדם שיש בו נפש רוח ונשמה שהם כנגד מחשבה דיבור ומעשה, הנשמה כנגד המחשבה, הרוח כנגד הדיבור, הנפש כנגד המעשה. וכך נאמר מפורש בתורה הקדושה, כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו. וכך גם נרמז בראשי התיבות בפיך ובלבבך לעשותו אותיות בו"ל, והם מרמזים על כל התורה כולה, כי התורה מתחילה באות ב"ת 'בראשית', ואמצע אותיות התורה היא אות ו"ו של 'גחון' (ויקרא יא מב), ומסתיימת באות למ"ד 'לעני כל ישראל', והוא רמז שמחשבה ודיבור ומעשה הם התחלה ואמצע וסיום התורה כולה, ובהם תלוי שלימות קיום תרי"ג מצוות התורה מתחילה ועד סוף, בשלושת הבחינות מחשבה ודיבור ומעשה בשלימות [וראה מה שכתב

התשוקה למצוה

עוד לפני שמקיימים מצוות כבר יש חלק מהאדם בעולם הבא, והוא המפתח את האדם שימשיך להגדיל ולהשביח את החלק הזה, ובכל מצוה קלה שעושה כבר מגדיל את חלקו. הרי לנו כי תחילתה של כל מצוה כבר נמצא בעולם וכל שיש לו לאדם לעורר אותו בריצה לעשיית מצוה. ועל כן חובה על האדם להתבונן בכל מצוה ומצוה לקיימה כהלכתה בדחילו ורחימו, בהכנה מתאימה מתוך אהבה, ובחינת סור מרע, בלתי לה' לבדו, ללא שום פניה זרה, בהתלהבות בחשק במרץ ובלהט, ועל ידי זה אכן 'מצוה גוררת מצוה', כדברי מו"ר אבי ע"ה, מלשון תאווה ותיאבון לעוד ועוד קדושה ודבקות.

המצוות רודפות אחרי המשתוקק אליהם

כח הקדושה האלוקי שנמצא בכל יהודי מחבר אותו למצוה עד שהמצוות עצמן רודפות אחריו שיקיים אותן. שכפי מה שהאדם מתאמץ בקיום המצוות, כך נהפך חיות גופו להיות בדבקות עם התורה והמצוות, וזהו מצוה לשון צוותא וחיבור שיתחבר האדם עם עצם המצוה, והמצוות רודפות אחריו שיקיים אותם, כמו שאמרו 'הוי רץ למצוה קלה כבחמורה וכו' שמצוה גוררת מצוה, על ידי ריצת האדם אחרי המצוות נהפך הוא להיות בבחינת המצוה והמצוות רודפות אחריו.

ובזה מבוארת בקשתו של דוד המלך ע"ה 'אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי', שאמר על מצוות התורה שהם הטובה האמיתית לאדם, שיש להבין מה היא הבקשה שירדפו הטוב והחסד אחריו, והרי האדם הוא שצריך לרדוף אחרי מצוות ה', ככתוב (הושע יא) 'ונדעה נרדפה לדעת את ה', אלא הפירוש הוא כמו שכתבנו, שעל ידי שאדם מתחבר עם המצוה אזי המצוות רודפות אחריו שיקיימם. ועל זה אמר דוד המלך 'אף טוב וחסד', 'טוב' זה התורה 'וחסד' זה המצוות, הם ירדפו אחרי כדי שאזכה לקיימם.

ואם עובד את ה' בעשיית טוב וחסד לשם שמים זוכה לברכה מיוחדת של 'אורך ימים', שיהיו כל ימיו דבקים בשורש העליון שהוא יום שכולו ארוך, ובעודו בעולם הזה זוכה לדבק ימיו הגשמיים בשורשם הרוחני.

כל השמונה ימים יחד בתמימות.

וכן כתב הרה"ק רבי חיים מטשרנוביץ ע"ה בספר סידורו של שבת (ח"ב דרוש רביעי ב ה), וזה תורף לשונו: וכתב 'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אותו אלוקים'. ולכאורה מיותר אומרו 'כאשר צוה אותו', עוד לדקדק אומרו 'בן שמונת ימים' וכפי לשון הקרא היה לומר 'בן שמונה ימים', ומה הוא לשון 'שמונת'. אלא שתיכף שראה את הנולד, היה לבו מתאוה ומשתוקק, ובערה כאש לקיים מצות מילה שנצטווה מאת המקום, כי כן קרא לו הקב"ה 'אברהם אוהב' (ישעיה מא ח) שהיה אוהב את מצות ה' יותר מחייו, וה' הטוב הרואה ללבב מצרף מחשבה טובה למעשה, והיה יודע באברהם שבכל רגע ורגע היה רצונו מאוד לעשות המצוה, ולא מילא את תאוותו לקיים מצות מילה, כי אם עבד מצות ה' שצוהו להמתין על יום השמיני, העלה עליו כאילו קיים המצות מילה בכל השמונת ימים כולם בכל רגע ורגע, כי רצונו וחפצו היה מאוד לזה וכו', והעלה עליו הכתוב כאילו מל אותו כל השמונת ימים רצופים].

וזה טעם המשנה 'הוי רץ למצוה וכו' שמצוה גוררת מצוה, כפי ששמעתי ממו"ר אבי ע"ה לבאר את המילה 'גוררת' מלשון תיאבון, כדברי הגמרא (ברכות לה:) 'טובא גריר', ולכן יש לו לאדם לרוץ מכיון שכאשר עושה את המצוה בהתלהבות זה נותן לו עוד תשוקה לקיים מצוות נוספות.

ליהודי יש כח רוחני להקדים תשוקה ורצון למצוה

על האדם לדעת כי אינו צריך לחדש מעצמו התלהבות וחשק למצוה עוד בטרם יעשנה, כי בכל יהודי נמצא הכח להשתוקק למצוה ולהכין עצמו בדחילו ורחימו, כמו שמדויק מדברי התנא (סנהדרין ז.) 'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא', שיש להבין מהו 'חלק', היה לו לומר 'כל ישראל זוכים לעולם הבא', אלא הואיל והאדם חלק אלוה ממעל ונשמתו אצולה ממרומים, אזי הוא נקרא חלק ממש מהקדוש ברוך הוא, ואם כן כבר

הוי רץ למצוה קלה וכו' ש'מצוה גוררת מצוה' (אבות פ"ד, משנה ב).

הריצה לקיום המצוה תופסת חלק נכבד וניכר מהמצוה עצמה, שכן אם לא ירוץ לקראתה יאבד אותה, וכן אם חלילה לא יברח מהעבירה סופו שיכשל בה חס ושלום. עד כמה גדולה הריצה נראה מפירושו של הבעל שם טוב ע"ה בפסוק (תהלים עא ט) 'אל תשליכני לעת זקנה ככלות כוחי אל תעזבני', הלא הבקשה נאה גם לימי הילדות ומה לו לנער לבקש על ימי הזקנה. אלא שדוד המלך ע"ה מבקש מה' יתברך, שגם בימי הנערות אל תתן בי עצלות של ימי הזקנה, אלא שתהיה בי בחינת 'נער' המתחדש בכל יום מחדש.

כדרך שנאמר באברהם אבינו ע"ה (בראשית כב ג) 'ויקח את שני נעריו עמו' שלקח עמו את שנות נעוריו להתחזק בזריזות חשק והתלהבות. וכמו שמצינו בו בעת לידת יצחק אבינו ע"ה שהיה בן מאה שנים ועם כל זה נאמר בו (שם כא ד) 'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים' והקשו המפרשים כי היה לו לומר 'בן שמונה ימים' ולא 'שמונת ימים', אלא שאברהם אבינו לגודל תשוקתו והתלהבותו לקיים מצות המילה לא עצר בעדו, והיו כל שמונה ימים אלו כמקשה אחת של השתוקקות ורשפי אש להבה לקראת המצוה, ולכן נכתב 'שמונת' שמשמעותם יחידה אחת.

[כן הביא הבני יששכר (מאמרי חודש ניסן יב ספירת העומר): וכן שמעתי... בפסוק 'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים', הנה 'ביום השמיני' מיבעי ליה, אך הוא כמו שפירש רש"י בכמה מקומות וכן הוא על פי הדקדוק, שלושת, שבעת, שמונת, מורה על חיבור כל הימים הללו ביחד וכמו שלעזר רש"י ז"ל (שמות יב) אישטייניץ, והנה אברהם אבינו לגודל תשוקתו לקיים מצות בוראו ובפרט מצוה כזאת למול את בנו לשמונה ימים, שעדיין לא טעם טעם המצוה הזאת, הנה מיום שנולד יצחק עד יום השמיני היה מצפה ומשתוקק ליום ההוא המקווה, אם כן כל השמונת ימים היו בחיבור יחד לפועל ההוא, על כן נכתב 'שמונת ימים' בחיבור

